

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

**Čuvajte
Jugoslaviju!**

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po ceni — Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 11 oktobra 1935
God. VI — Broj 38

20-godišnjica travničkog veleizdajničkog procesa

Značenje revolucionarne organizacije »Mlada Bosna«

U našem nacionalnom životu, u političkoj istoriji našeg naroda, najvidnije mesto zauzimaju naše omladinske organizacije. Njihovim radom ispunjene su najlepše stranice naše prošlosti — njihov je rad imao najvidnije uspehe, a njihove su žrtve najbrojnije i u naporima njihovog duhovnog života i u životima samim.

Aneksijom Bosne i Hercegovine 1908. god. počinje i tamo da kipi nacionalni život; nacionalni preporod tog ispaćenog i izmučenog naroda uzima sve jačeg zamaha. Omladina je tu vodila glavnu reč, a o njenom je mineralnom radu nakasno saznao čitav svet.

U to doba nacionalnog previranja niče i omladinska revolucionarna organizacija »Mlada Bosna«, upirući svoje oči u slobodnu i slobodarsku Srbiju, polazeći sve svoje nade i nepokolebljivu veru u narodnu Dinastiju našeg Pijemonta. Nastaje snažno grupisanje našeg življa u Bosni i Hercegovini, i to u svim pravcima narodnog života.

Bosanski omladinci nisu bili zadovoljni radom svojih otaca, čiji se je nacionalni ili bolje rečeno politički rad kretao oko akcije za samoupravu u školstvu i crkvi. Omladinci su hteli rad na široj osnovici, oni su hteli da idu k svome cilju najkraćim putem, ne birajući u tom radu nikakva sredstva. Oni su bili radikalni u svemu. Njihovim je žilama strujala mladenačka krv, oni su jasno videli svoj cilj do kojeg su mogli da dođu samo radikalnim sredstvima, revolucionarnim radom. Ovdje je bio idealizam, fanatizam, mladenački temperament — osećaji, srce bili su jači, nego razum starijih generacija, koje su u svemu tražile lagani postupnost, uvek računajući s posledicama. Omladina pak hladna i nezadovoljna s tim i s takvim radom poduzima samostalno akciju, akciju podzemnog rada. Uzor im je bio rad karbonara italijanskog risordimenta. To je mafija mladica, kojima su se pridružili i oni zapušteni i zaboravljeni radnici i seljaci u seocima i brdima.

Kaže se, da se najzamašniji planovi kuju u sokolskim kluupama. To je u našem slučaju najbelodanija istina, koja se ne može pobijati. Sveučilištari i srednjoškolski deca još po godinama, okupljajući oko sebe fanatične pristalice narodnog oslobođenja i stvaranja naše nacionalne države. Sastaju se kao prvi kršćani u mračnim prostorijama, da stvaraju nacrti svoj užvišenog rada, koji je imao da zadava smrtne udarce truloj Dvojnoj Monarhiji, da bude narod i da ga spremaju za odlučnu vremen. To su bili ciljevi bosanskih nacionalista, vatrenih boraca za pravdu i slobodu, to su bili ciljevi »Mlade Bosne«, to je bio životni cilj ovih idealnih univerzitetskih studenata i srednjoškolaca. Zaista presmeoni potiljati za mladice iz sokolskih klupa, ali su oni taj rad prigrlili svom toplinom, svom odlučnošću i mladenačkim poletom, za ni su sve žrtvovali; nisu prezali ni pred kazamatima, ni vešalima, ni plutanima austrijske soldateske. Za svoje ideale bili su spremni na sve.

Ove mlade pesničke duše nisu imale svoj pisanog programa; one ga nisu ni trebale. Taj je program ležao duboko u njihovoj duši — oni su znali što hoće, oni su bili svesni svoj užvišenog poslanstva. Svako doktrinarstvo bilo je daleko od njih. Iako je u to vreme upravo evao pokret anarhizma i skrajnjih levičarskih strujanja u čitavoj Evropi, ovi mladici nisu uneli u svoj program niti trunka tih ideja. Zanašali su se idejama Bakunina i Macionija; oni su na prvo mesto postavili nacionalni momenat, a tek kad se ovo postigne, onda su se imala u slobodnoj domovini da rešavaju stara, socijalna i druga pitanja. U to me se je ovaj mladobosanski pokret silno razlikovao od drugih revolucionarnih pokreta u Evropi. Instrumenti borbe ovih omladinaca bili su bodež, revolver i bomba; oni su u revouiciji i ratu videli svoj spas i uskrnuće. Njihov rad nije se ograničavao samo na Bosnu i Hercegovinu, već i na druge naše krajeve, a krstare i stranim zemljama, Italijom i Francuskom, gde se savetuju i dogovaraju sa svojim misljenicima, podžiju svest i veru u oslobođenje, pridobijaju prijatelje i

zagovornike i nabavljaju oružje. Najveći njihovi prijatelji i potpomagači bila su, razume se, revolucionarna nacionalna udruženja u Srbiji; naročito tajno udruženje »Ujedinjenje ili smrt«, čijim su se ovi mladi bosanski omladinci napajali slobodarskim idejama i borbenim raspoloženjem za rušenje tiranina, koji je tlačio i uništavao naš clemenat u svim neoslobodjenim krajevima, a naročito u Bosni i Hercegovini. »Mlada Bosna« imala je svoje žive simpatije i u ostalim krajevima Austro-Ugarske Monarhije, gde je živio naš troimeni narod.

»Mlada Bosna«, kao tajno udruženje, prešla je uskoro s reči na delo. Rušilački rad sve je više rastao, sabotiranje se je zapazalo na svim stranama. »Mlada Bosna« unela je svoj revolucionarni duh u sva udruženja: sokolska, pobratimska i druga, a i kulturna udruženja stopila su se u nacionalna, što je drugim rečima značilo revolucionarna. Prvi znak obračunavanja, koji se je počeo svetom, bio je atentat omladince Zeračija, kojem su sledili sve jači i jači, dok nije konačno junački Gavrilu Princip svojim revolverskim metcima otkrio čitavom svetu osećaje i želje savkolikog bosanskog življa i našeg naroda uopće. Fanatične nacionaliste i revolucionere, koji su se kupili oko »Mlade Bosne«, nisu zaplašile žrtve, koje su podneli ovi gorljivi nacionalni omladinci. Iz tih žrtava oni crpeli snagu i duh za svoja buduća revolucionarna i rušilačka dela. Zeračiji i Principi su se množili, pripadnici »Mlade Bosne« bili su sve brojniji, njihovi redovi sve zbijeniji i čeliji. Ko bi sve nabrojio one Gačinoviće, Principe, Zeračije, Iliće, Živanoviće, Sefer, Mraze, Toholje, Jukiće i dr., koji su pali kao žrtve svoje svete ideje! Ko bi sve nabrojio sve one nesrećnike, koji istrunuše po austrijskim zatvorima i bolnicama, koji pa-

doše od pušanog olova i ispustiše svoju plemenitu dušu na »sramnim« vešalima! Svi su oni skupo platili svoje čine, ali izdržali su do kraja; časno i ponosno. Taj i takav rad doveo je upravo impozantan broj omladinaca na optuženičku klupu pred veleizdajnički proces, koji se je pred 20 godina održao u Travniku. Svi su ovi idealisti osetili gorčinu i svirepost austrijskih vojnih sudova. Vešala, robija, teške tamnice i front — to je bila osuda. Koliko ih nije austrijska vlast smaknula, oni su ostali znali gde im je mesto za vreme velikog svetskog požara. Kao dobrovoljci junački su se borili u redovima srpske vojske i u jugoslovenskim dobrovoljačkim legijama. Malo ih se je nakon svetskog rata vratilo kućama; mnogi su izgubili svoj život. Mnogi su pak kao ljudi večno narušenog zdravlja u našoj sredini, da nam služe kao uzori požrtvovanja i ljubavi prema svome narodu i svojoj otadžbini.

Veliki je broj, pretežni deo, ovih omladinaca iz »Mlade Bosne« bio još pre rata u našim sokolskim redovima. Oni su bili oduševljeni Sokoli i pobornici jugoslovenske misli, jer su tada Sokolstvo i »Mlada Bosna« po svojim nastojanjima i ciljevima, po svom revolucionarnom delovanju, bili identični. Živjući članovi »Mlade Bosne« i sada su u našim sokolskim redovima kao naši najbolji članovi i sokolski pregaroci. Divimo se junaštvu ovih heroja i idealista i zahvalni smo im što su dali sve iz sebe, da njihova nastojanja budu krunisana punim uspehom. I kad se sećamo ove tužne 20-godišnjice, ovog žalostnog procesa, koji je lišio života tolike ponajbolje naše sinove, iz dubine naše duše izvija se duboka zahvalnost i poštovanje, koje se može dati živim i mrtvim narodnim mučenicima.

Omladinci iz »Mlade Bosne« naša su velika etička lepota i nacionalna svetlost, po kojoj će se upravljati pokoljenja. Oni su čestitost i pošten obraz svoje zemlje — kako reče jedan naš veliki čovek. (Kljé)

Odlikovanje Sokolske župe Karlovac

Nj. Vel. Kralj Petar II darovao je karlovačkoj župi divnu sokolsku zastavu, koja je predana župi prigodom njenog hodočašća na Oplenac

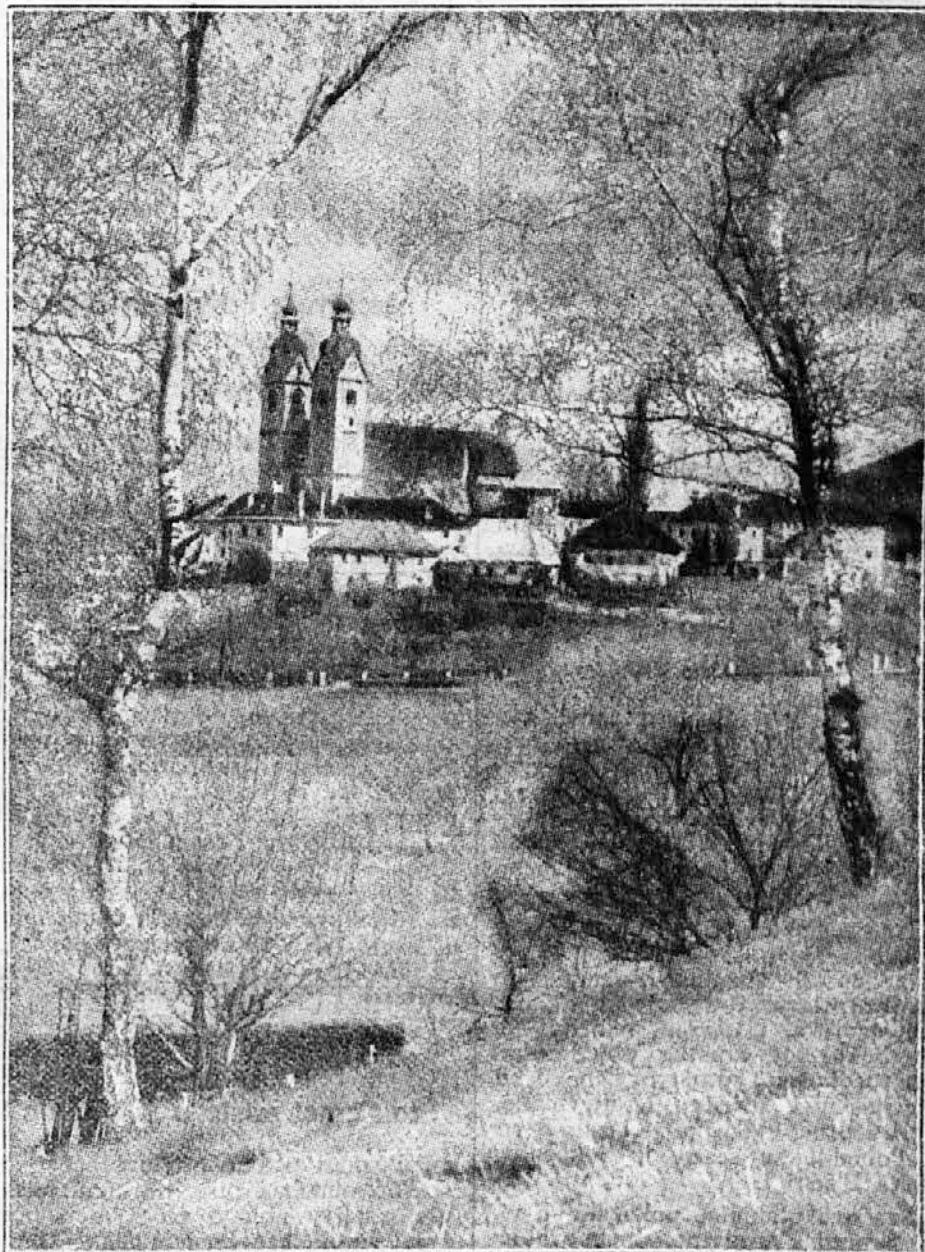
Karlovačka Sokolska župa nije velika. Teritorijalno je jedna od najmanjih u našem Savezu. Ni broj jedinica nije prevelik. Ali zato ipak imade naročito značenje i teritorijalno i u važnom sklopu općeg sokolskog zbivanja i rada. Uspeši su njenih nastojanja uvek bili na zamernoj visini i u svemu iznad proseka udovoljavali osnovnim zahtevima, težnjama i programu rada najviših sokolskih foruma. Teritorijalno značenje sadržano je u njenom rasprostranjenosti u onom delu naše domovine, gde su se našla na okupu sva tri jugoslovenska plemena. Upravo takav delikatni teritorijalni smeštaj uvelike je pripomogao, da su i župski funkcionari odmah od prvih početaka te župe, od njenoga kreiranja pa sve do danas vazda bili stavljeni pred specijalne dužnosti, koje su — zahvaljujući punoj predanosti sokolskome radu i mnogo puta dokazanoj upravo uzornoj nesebičnosti — vazda svladavali uspešno i na opću korist sokolske i nacionalne misli. Dokazom su to i sadanji zamučeni dani, kad je karlovačka župa unatoč žestoke i često puta najbezobzirnije stranačko-političke borbe ipak ostala pošteđena, tako da rad u njenim jedinicama — i pored teškoća koje su dolazile i još uvek dolaze sa svih strana — nije zamro, već smelo kroči svetlim i jasnim sokolskim ciljevima.

U tome radu sveukupno članstvo karlovačke župe naročito je bilo dirnuto radosnom veću, da je Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II podario Sokolskoj župi Karlovac divnu sokolsku zastavu. Gledajući u tome odlikovanju puno priznanje za sav svoj dosadnji predani sokolski rad, prionulo je članstvo podvostručenom voljom produženju toga rada sa željom, da se ostvari davnašnja želja prvih i ponajboljih članova sokolske porodice, i da doista sokolska misao prožme svaku kuću, svaki dom i čitav naš narod vodeći ga u pravcu općeg napretka velikom sokolskom i nacionalnom cilju.

Zbog toga je ovogodišnji Sesti septembar bio za karlovačku župu dvostruko značajan. Toga je dana izvršeno veliko župsko hodočašće na Oplenac, gde je — nakon dirljive svečanosti u svetloj kripti nad zavetnim grobom Viteza, Heroja i Ujedinitelja — upravnik kraljevstva dobio gosp. Dragutin Bajkić pred oplenačkim Hramom na ruke župskoga starešine brata Marka Sablića, predao dragocen kraljevski poklon, koji treba da bude novi i jaki potstrek članstvu Sokolske župe Karlovac u njegovom daljem nastojanju i delovanju. Zastava je divna. Doista prekrasna. Starešina ju je iz ljubio, a priklonile su joj se i ostale župske posestre — zastave. Na našim svetim jugoslovenskim bojama zlatom su izvezeni inicijali visokoga darovatelja, umetnički je tu izrađen soko u naravnoj veličini i veliki grb Kraljevine Jugoslavije, obrubljen zlatnim vijencem jugoslovenskih pokrajina od 1804 do 1918 godine. Izvezena je tu i darovnica: »Sokolskoj župi Karlovac — Petar II Kralj Jugoslavije«. I ko da ne bude ponosan!...

Zastava je sada pohranjena u župskim prostorijama, u velikom novom domu Sokolskog društva Karlovac. I sada se ne miruje. Odlikujući dar treba da bude svečano razvijen. I o tome je župska uprava već odlučila. Taj velelepni dar ne sme biti radost samo Karlovca. Tu treba da se raduju i Bela Krajina, i Kordun, i Gorski Kotar, i Lika i čitavo Pokuplje. Dani su teški i bolni, ali naša su srca puna oduševljenja i sokolske ljubavi. Vedro gledamo u budućnost i radosno očekujemo proleće, drugu polovicu meseca maja, jer tada će Karlovac opet odjekivati od triumfatorskog sokolskog pozdrava i poklika. Tada će se opet karlovačkim ulicama vejati sokolske zastave u znaku iskreno ispovedanog i nesebičnog jugoslovenstva. Uz naročito pripreman župski slet razvije se tada Kraljev dar, divna župska zastava!

15-godišnjica koruškog plebiscita

Gospa Sveta

Dne 10. o. m. navršilo se 15 godina od dana, kada smo nesrećnim rezultatom korušskog plebiscita, dne 10. oktobra 1920. godine, izgubili jedan od najlepših delova našeg nacionalnog teritorija, kada smo izgubili Korušku. To je bolna rana na našem nacionalnom telu, koja tim više krviri, što su naša otuđena braća s one strane čitave naše severne granice potpuno lišena svih svojih prava, pa i onih najelementarnijih. Zato nijedan Jugosloven ne može nikada da preboli ovaj teški gubitak ni da zaboravi svoju toliku, nepravdom otuđenu i prigrabljenu zemlju.

Krivo bi međutim bilo, za ove gubitke svaljivati samo krivicu na drugoga, jer dobar deo iste snosimo i mi sami. I ponavljajući ovu utvrđenu istinu, ne mora da to znači i kakvo predbacivanje bilo kome, već ta činjenica može da nam služi kao pouka, koje bi nam jednom ipak mogla da bude od koristi.

Bilo je više razloga, da je ovaj plebiscit za nas tako nesrećno svršio. O svemu tome se je veoma mnogo pisalo. Ipak, nekoje od tih razloga mi ćemo ovde malo osvežiti, i navesti samo one najglavnije, koji su bili od presudne važnosti za sam rezultat plebiscitarnog glasovanja. Među prvima od tih razloga, zbog kojih smo izgubili našu Korušku, bila je na svaki način i naša velika nehajnost, koja se je očitovala u tome, da nismo s dovoljnom ozbiljnošću i pripravljenošću pristupili rešavanju ovoga za nas krupnog pitanja. Organizacija s naše strane za ovaj važni nacionalni pothvat, za spašavanje tog našeg dela zemlje, bila je vrlo slaba i aljkavo vodena. O samoj propagandi s naše strane ne treba posebno ni istaći, da je bila podbacila. Nadalje, mi smo bili toliko naivni, što smo verovali, da će nam interalirana komisija, koja je provodila ovaj plebiscit, prosto dodeliti ovu našu lepu zemlju bez jačeg truda s naše strane, kao i to, što smo također naivno verovali međunarodnoj diplomaciji, a da uopće nismo nastojali da dublje proknemo u njemu vešto prikrivenu diplomatsku igru. A na kakvu sklonost

samo plebiscitarnoj komisiji mi nismo mogli ni misliti. Pa i držanje američke misije u Beču, koja je igrala veoma značajnu ulogu pri donasanju odluka u Parizu, kako i na koji način da se reši pitanje Koruške, za nas nije bilo nimalo povoljno. Član naše američke misije u Beču, pukovnik Miles, kao i sva američka misija u Beču, bio je posve pod uplivom Beča. Ova je misija izveštavala predsednika Vilsona o stanju i općenitim prilikama u Koruškoj sasvim prema uticajima i priklonjenjima s austrijske strane. To dokazuje i činjenica, da kada su pukovnik Miles i njegov pomoćnik poručnik Kink februara 1920. godine bili proputovali Koruškom, oni su o tome svome putovanju izradili referat za predsednika Vilsona na jedan način koji je bio vrlo povoljan za Austrijance, i u tome referatu izneli kao svoj predlog, da bi Koruška trebala da se dodeli Austriji ne upravo iz nacionalnih koliko pak iz ekonomskih razloga. Ovo svoje mišljenje pukovnik Miles, po načinu svog američkog gledanja na prilike, potkrepio je argumentima topografskog ležaja celovačke kotline, kao neke zasebne celine, gde leže veća mesta: Velikovec, Zelezna Kaplja, Borovlje i Beljak, a koja gravitiraju svom topografskom centru Celovcu. Po svome gledanju, Miles je dakle bio mišljenja, da ova kotlina radi Celovca mora ostati u celini intaktna i kao takva da po rezultatu plebiscita pripadne ili jednoj ili drugoj strani u celini.

Bilo bi preopširno pisati o samoj predistoriji ovog plebiscita i o vojničkim i diplomatskim borbama, koje su se pre toga vodile za ovaj dragoceni komad naše zemlje. A to je u stvari više ili manje dobro poznato. Ograničimo se stoga samo na neke najglavnije momente i činjenice. Vrhovni Savet Antante — pošto je prethodno zaključio, da se ovaj teritorijalni spor o pripadnosti Koruške, između Jugoslavije i Austrije, reši plebiscitom — dne 23. juna 1919. zaključio je, da se celovačka kotlina razdeli u dve zone. Dne 25. juna pak bili su određeni i detalji o provedbi samog plebiscita.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Takmičenja članica ČOS za savezno prvenstvo

Najteža takmičenja članica ČOS za savezno prvenstvo bila su u nedelju 29. septembra u Tirsčevom domu u Pragu. Obuhvatala su takmičenja u obavezanim i voljnim sastavima na razboju, krugovima i konju te prostim vežbama, trčanje na 60 m, bacanje diska, skok u visinu i vežbe na gredi, svega 12 takmičarskih grana. Razume se, da se na tako opširnu i tešku utakmicu nije prijavio velik broj takmičarki, već su se prijavile samo najbolje između najboljih. Između 18 prijavljenih nastupilo je njih 14. Utakmicu je vodila savezna načelnica s. Provaznikova. Glavni je uspeh ovog takmičenja jamačno taj, što se je pokazao vrlo velik napredak od zadnjih prvenstvenih utakmica i nadati se je, da će češkoslovačke Sokolice do berlinske olimpijade uspeti da svestrano i temeljito uvežbaju svoje takmičarke. To će one sigurno i učiniti, jer će u Berlinu morati da brane svoje prvenstvo, koje su osvojile u Budimpešti, a moraću i čitavom svetu da dokažu, da su sokolske žene prve među prvima. Postignuti uspehi bili su sledeći: kao prvakinja ČOS proglašena je s. Ana Hržebrinova iz društva Vinogradi u Pragu, koja je postigla 112,5 točaka ili 93,75% postizivih točaka; na drugom je mestu dosadana prvakinja s. Vlasta Djekanova iz Žiškova, koja je osvojila 107,2 točaka ili 89,33%, treća je s. Zdenka Veržmiržovska iz Koprivice u Moravskoj.

Takmičenja članica ČOS u raznim igrama

U zadnjem broju našega lista objavili smo uspehe s prvenstvenih takmičenja u igrama za članove češkoslovačkog sokolskog saveza. Danas objavujemo uspehe sa ženskih utakmica. Takmičile su se u tenisu u Pragu, u hazeni, košarci i pretecima u Pardubicama te u odbojki u Pršerovu.

Na teniskom igralištu u Pragu ogledalo se je u svojoj većini 6 vrsta iz župskih skupina. Pobjedila je župa Bratislava; druga je bila župa Podbelogorska. U hazeni pobjedila je vrsta Sokolskog društva Vinogradi u Pragu, u košarci društvo Brno I, u pretecima pak društvo Kraljevo Polje blizu Brna. Odbojku je igralo 8 vrsta. Pobjele su sestre iz Sokolskog društva Plzenj I.

Sve ove utakmice pokazale su jedan napredak, stvarno razumevanje sokolske discipline i uzorno vladanje svih takmičarki.

Lakoatletska takmičenja Moravsko-Sleskih župa u Brnu

Na ovim takmičenjima nastupilo je svega 10 župskih vrsta u 12 takmičarskih grana. Svaka župa poslala je na pojedino takmičenje po gramama svoja dva najbolja predstavnika. Stadijon društva Brno I, poznat sa svoje odlične opreme i uređenja, bio je vrlo dobro uređen, što je pripomoglo da se je takmičenje brzo odvijalo i završilo za nepuna 3 i po sata. Svako mesto imalo je 20 točaka, pobjednička stafeta 20 točaka, a svaka sledeća po dve točke manje. Uspehi su sledeći: prvo mesto osvojila je župa Olomouc sa 392,5 točaka, drugo župa Vanjičkova iz Brna sa 340 točaka, treća župa Mahalova iz Brna sa 322,4 točke, a nato slede po redu ove župe: Švecova, Hanacka, Milčiova, Pernštejnska, Valacka, Kralja Jurja i Severomoravska. Kako će naše čitaoce zanimati i najbolji uspehi, objavljujemo i ove: staza od 100 m protičana je u 11,2 sek., u trčanju na 400 m najbolje je vreme 53,1 sek., na 800 m za 2 min., 2,3 sek., na 3000 m 9 min., 19,7 sek., na 110 m sa zaprekama u 17 sek., najbolji skok u visinu iznosi 178 cm, u daljinu 641 cm, skok s palicom 372 cm, bacanje diska 41,95 m, kugle 14,52 m, koplja 52,88 m i tekličko trčanje 4 x 100 m za 45,3 sek.

Otkriće spomen-ploče Karlu i Jindri Vanjičku u Sušici

Prošle nedelje otkrilo je Sokolstvo braći Jindri i Karlu Vanjičku spomen-ploču na sokolskom domu u Sušici na Šumavi, gde su oni redovito svake godine proboravljali svoj godišnji odmor. Ovoj svečanosti učestvovalo je i preko 80 Sokola iz Praga pod vodstvom starešine ČOS br. dr. Bukovskog, načelnika ČOS br. dr. Klingera i potstarešite br. Truhlarža. U predvečerje tog dana bila je u sokol-

skom domu vrlo lepo uspela akademija domaćeg društva i Sokola iz Smihova, gde su pokojnici radili čitav niz godina. Drugi dan bila je svečana pozvorka, u kojoj su učestvovali uz Sokolstvo i ođaslanici raznih zadruga i udruženja u svojim starinskim originalnim nošnjama. Došao je i ministar narodne odbrane br. Mahnik, u sokolskom kroju, s ostalim vojničkim predstavnicima, da zajednički sa Sokolima proslave uspomenu na prvog organizatora sokolske armije i kasnijeg vođu čitavog telesnog uzgoja češkoslovačke vojske, br. dr. Jindru Vanjičku. Na zbornom mestu, pred sokolskim domom, iza kako je podignuta državnastava, pozdravio je sakupljene društveni starešina br. prof. Fridl, nato je govorio o braći Karlu i Jindri Vanjičku, kao i o njihovom značenju za narod i Sokolstvo, starešina br. dr. Bukovski i ministar br. Mahnik, koji je podvukao značenje Vanjičkovog rada za češkoslovačku vojsku i njen uzgoj. Posle podne bile su utakmice naraštaja i članstva u lakoj atletici južnočeške župske skupine.

Iz života češkoslovačke ženske dece

Zadnji zbor vodnica ženske dece ČOS bio je u Pragu zadnje nedelje meseca septembra. Iz izveštaja, koji su podneti na ovom zboru, vidimo o zanimljive podatke o delovanju ženske dece. Na župskim sletovima, u koliko su bili priredeni, vežbalo je svega 16.450 devojčica, na okružnim pak sletovima 32.940. Sveukupan broj sokolske ženske dece iznosio je poprečno u čitavoj godini u ČOS 86.784 devojčice, od kojih je vežbalo 93%. Skoro polovica svih župa ima redovite letnje škole za uzgoj dobrih vodnica ženske dece, ali su ipak u češkoslovačkom Sokolstvu mišljenja, da je ovaj broj i suviše malen. Taborovanje uхватilo je jak koren u češkoslovačkom Sokolstvu. Stalna letnja taborovanja imaju u 9 župa; k o ovome treba još dodati i 22 letnje kolonije većih društava. Na svesokolskom sletu u Pragu god. 1938 nastupile ženske dece samo iz onih društava, koja leže tako blizu Praga, da se ova deca mogu istog dana nakon nastupa vratiti svojim domovima.

Što Nemci misle o Sokolstvu?

Poznati nemački telovežbački list »Lajbesibungen« piše, da su Čehoslovaci znali u mnogo većoj meri nego drugi narodi kao Englezi, Danci, Francuzi, Turci i Mađari, da skoriste telesni uzgoj u svoje nacionalne ciljeve. Nadalje kaže doslovce: »Smešno izgleda, da su dva Čeha, nemačkog porekla, Tirš i Figner, kao dobri poznavoci Janovog telesnog uzgoja, pretvorili ovaj praneumački sustav u jedno sredstvo Slovena protiv Nemaca. S kakvim uspehom najbolje su pokazali rat i posleratno vreme. Ovde predstavljaju češki Sokoli srž nacionalnog gibanja. Veliki broj, vrlo mnogobrojne vežbaonice, vežbališta i igrališta, domovi, kinematografi, krasni telovežbeni nastupi i sletovi, jaka organizacija, upliv na javni život, sve to dokazuje da su Čehoslovaci znali mnogo bolje da iskoriste telesni uzgoj nego što su ga iskoristili sami Nemci.«

Iz spomenutih reči se vidi, da su i Nemci, iako polaganu, počeli sasvim drugačije da gledaju na sokolski rad, nego što su gledali nekada, kada su sve što nije bilo njihovo potcenjivali.

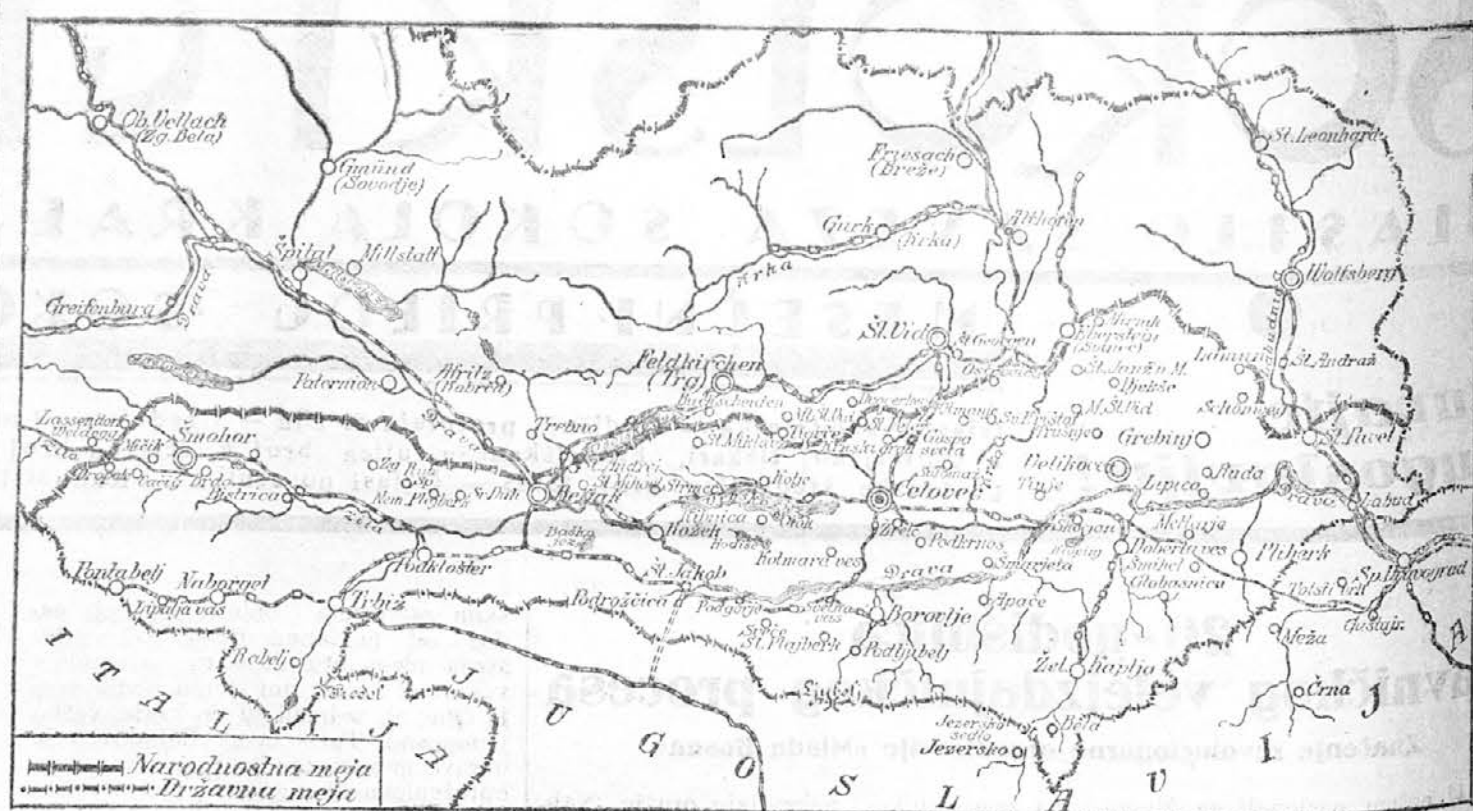
Razne vesti iz slovenskog Sokolstva

Lakoatletska takmičenja svih petero praških župa bila su u Pragu koncem septembra. Na njima je učestvovalo preko 200 takmičara. Pobjedila je župa Jungmanova, koja je postigla 113 točaka. Na drugom je mestu Druga praška župa sa 83 točke, a nato slede Srednočeška, Podbelogorska i Barakova.

U Tirsčevom domu u Pragu počeli su 1. oktobra jesenski plivački tečajevi članstva, naraštaja i dece.

15. novembra proslaviće češkoslovačko Sokolstvo u svim svojim jedinicama 70-godišnjicu smrti prvog starešine Praškog Sokola i suosnivača Sokolstva br. Jindre Fignera. Predsedništvo saveznog prosvetnog odbora ČOS pripremilo je za tu priliku jednoobrazna predavanja s diaporitima iz života Fignerova.

Sastanak župskih vodnika muške dece sazvan je za 12 i 13. oktobra u Tirsčevu domu u Pragu. Zbor svih vodnika radiće u tri oteška, kojima predsedavaju braća: Taborek, Planička i Kréma. Zbor vodnika sastaje se svake

(Nastavak sa 1 strane)

Ova utanačenja Vrhovnog Saveta Antanta ušla su kasnije u senžermenski ugovor, sklopljen 10. septembra 1919. godine s Austrijom. Član 49 tog ugovora označio je, kako ima ovaj plebiscit da se provede. Prema tome članu, čitava Koruška bila je podeljena u dve zone: u zonu A i u zonu B. U zoni A odredilo se je, da se plebiscitarno glasanje ima da provede za tri meseca nakon ratifikacije ovog mirovnog ugovora, te ako rezultat plebiscita u ovome području ispadne u korist Jugoslavije, onda se u zoni B ima obaviti plebiscit u roku od tri meseca nakon što bude objavljen rezultat plebiscita u zoni A. Ako pak plebiscit u zoni A bude rezultirao na korist Austrije, onda se u zoni B plebiscit upotrebi nema provesti, nego će se jedno i drugo područje, zona A i zona B, jednostavno definitivno dodeliti Austriji. U zoni A međutim, do plebiscita, upravu vodiče jugoslovenske vlasti, a u zoni B austrijske. Kako je pak senžermenski ugovor bio ratificiran 15. jula 1920. to je i sam plebiscit bio utanačen za dan 10. oktobra te godine.

Predviđanja na jugoslovenskoj strani o ishodu plebiscita bila su vrlo optimistična i verovala se, da će taj rezultat biti u našu korist. I baš mnogo pretpostavke, na kojima su se bazirala ta naša predviđanja, pokazale su se, da nisu bile građene na dosta čvrstim i realnim gledanjima, a ukoliko su i bile, to se je upravo radi tog optimizma mnogo propustilo na samoj akciji za što uspešniji za nas rezultat plebiscita, kao i na samoj propagandi i organizaciji čitavog posla s naše strane. Međutim protivnički, austrijski tabor, shvatio je stvar sasvim drukčije, i ne podajući se iluzijama, Austrijanci su preduzeli jednu propagandnu akciju, ne štedeći i ne birajući nikakva sredstva. U tome pogledu, mora se priznati, oni su bili od nas daleko i neuporedivo intenzivniji, umećniji i okretniji. Dakle, silna austrijska propaganda, vodena bez skrupula sa svim mogućim načinima i sredstvima, zatim strašno teroriziranje,

koje su u tom području bili zaveli Folksverovci, nadalje u velikom delu i nacionalna dezorijentiranost koruških Slovenaca, a to i radi toga što je nemačko-austrijski upliv od vijkada na nje bio silno jak, da se je kod njih stvarao jedan zaseban nacionalni mentalitet, potpirivan i pojačavan u vreme plebiscita od Austrijanaca geslom »Koruška Korušcima« i da su oni »Korušćanci«, kao i, naposljetku, sastav same plebiscitarne komisije, koju su sačinjavali delegati Engleske, Francuske i Italije, bez Amerike, — sve je to bilo uzrokom, da je ovaj plebiscit za nas ispio negativno, da smo naime izgubili Korušku. Od članova plebiscitarne komisije moglo se je s naše strane jedino računati na sklonost francuskog delegata, jer nas je, treba priznati, u ovom teritorijalnom sporu, Francuska od početka izdašno pomagala. Članovi komisije bili su: engleski pukovnik Kapel Pek, kao predsednik, te Francuz grof Šarl de Šambren i Italijan knez Livio Borzege, s još ostalim pomoćnim članovima i organima komisije.

Treba ovde naročito podvući činjenicu, da je stanovništvo Koruške za vreme plebiscita glasalo samo o svojoj državnoj pripadnosti, a ne o nacionalnoj. A to je za nas jedan značajan momenat, koji bi nam jednom mogao mnogo da koristi. S druge strane nema dvojbe, da bi ogromna većina koruških Slovenaca izjavila se za priključenje Jugoslaviji, kad bi Jugoslaviji pripala i mesta Celovca i Beljaka, kao i ona druga na severnom delu nacionalne granice, a koja su u gospodarskom pogledu za koruške Slovence od vitalnog značaja. A baš pošto za vreme samog plebiscita koruški Slovenci nisu bili sigurni, da će ta mesta pripasti Jugoslaviji, zato je i pretežni broj njihovih glasova pao za Austriju. Dakle samo radi gospodarskih interesa većine stanovništva područja, u kome se imao da plebiscit provede, onoga područja koji je u Celovcu i Beljaku gledao svoje gospodarske centre, rezultat plebiscita bio je za nas negativan. Ovaj pak negativni rezultat uzrokovao je opet sa

svoje strane sam način podela tog područja na zone A i B. Dakle koruški plebiscit, možemo da ustvrdimo, nije uopće stvarno i pravično rešio koruško pitanje, naime pitanje koruških Slovenaca u nacionalnom pogledu, i taj je nacionalni momenat i nadalje, i posle plebiscita, faktično ostao otvoren. I ta činjenica u svome vreme biće opet za nas od velike važnosti.

Kako je poznato, konačni rezultat plebiscita bio je: za Austriju izjavilo se 22.025 glasova, a za Jugoslaviju 15.270, dakle za Austriju 59,4%, a za Jugoslaviju 40,6%. Što nevažećih i što nepredanih glasova bilo je 1987.

Članom 69 senžermenskog ugovora Austrija se svečano obvezala na poštovanje svih prava plebiscitom pripaloj jugoslovenske narodne manjine; a i zemaljski sabor u Celovcu dne 28. septembra 1920 dao je ovu svečanu deklaraciju: »Privremeni zemaljski sabor stupa kao temelj buduće zemaljske politike politiku pomirljivosti i pravdomosti. Svesni pune odgovornosti, izjavljujemo u ime stanovništva koje zastupamo, da ćemo sada i u svim vremenima slovenačkim sunarodnjacima sačuvati jezikovne i nacionalne osobine i da ćemo posvetiti njihovom duševnom i gospodarskom procvatu onu brigu, kao i nemačkim stanovnicima zemlje.« Koliko su pak sve te svečane obaveze i izjave poštivane i privadane u delo, najbolje nam pokazuje današnje stanje i prilike, koje vladaju među tamnošnjom našom otuđenom braćom, koja su lišena svih svojih kulturnih, nacionalnih i ostalih prava. Ali zato i mi trebamo da se pridržavamo svojih današnjih obećanja, obećanja glasno učinjenih posle plebiscita na usta predstelnika naše delegacije, g. Jovanovića, da Jugoslavija nikada neće zaboraviti te svoje otuđene sinove. Ovo obećanje je za sve nas jedna najveća, sveta nacionalna dužnost, pogotovo dužnost i jugoslovenskog Sokolstva. — č.

ke godine pred zasjedanjem muškog prednjačkog zbora ČOS. Zbor vodnica ženske dece bio je prošle nedelje.

Član predsedništva ČOS br. dr. Krovak posetio je prošlog meseca niz češkoslovačkih sokolskih društava u Nemačkoj, među njima Hamburg, Berlin, Lajpcig i Drezden. Sve članstvo pomenutih društava želi, da češkoslovačko Sokolstvo nastupi na berlinskoj olimpijadi u što većem broju, što bi bilo primljeno od nemačke javnosti s velikim interesovanjem. Nadalje su društva izrazila želju, da bi svi Sokoli koji putuju u Nemačku bilo kakvim poslom, posetili sokolska društva, koja postoje u dotičnim mestima. Takvi bi poseti bili od vrlo velike važnosti, jer bi učvrstili veze između zagraninih Sokola i onih u slobodnoj domovini.

Četvrta prednjačka škola članica ČOS počće dne 20. oktobra i trajaće do 5. novembra. Škola će se održavati u Tirsčevu domu u Pragu.

U četvrtak 10. oktobra započeo je pod vodstvom saveznih prednjaka braće Pehačka i Vikoupla zimski pripravnice tečaj takmičara u prostoj telovežbi. Tečaj će se održavati u Tirsčevu domu u Pragu, i to u velikoj vežbaonici i po mogućnosti na prostranom vežbalištu do samog doma.

I ove godine izdaće ČOS svoja »Sokolska srca«, koja će se nešto razlikovati od dosadanih. Uspeh dosadane prodaje bio je tolik, da je nada sve zadovoljio.

Sokolsko društvo Mihle u Pragu sprema se na gradnju svog sokolskog doma.

Poljsko Sokolstvo marljivo se sprema za svoj savezni slet, koji će se održavati u mesecu julu naredne godine u Varšavi. Kako se sada čini,

nastupiće u prostim vežbama oko 8000 članova i 4000 članica. Ostali sokolski savezi biće zastupani jačim deputacijama.

U pitanju svečanog kroja češkoslovačkih Sokolice pojavio se je, kako izgleda, novi momenat. Već nekoliko vremena šire se glasovi, da će biti najbolje ako se to pitanje uredi tako, da češkoslovačke Sokolice uzmu za svoj krov češkoslovačke narodne nošnje, kao što je to slučaj u jugoslovenskom Sokolstvu, gde Sokolice u svečanim prilikama oblače svoje narodne nošnje. Izgleda da ovaj predlog osvaja sve više pristasa u češkoslovačkom Sokolstvu.

Praško gradsko veće odlučilo je

Album

sa 60 odlično reprodukovanih slika na umetničkom kartonu papiru s poslednjim snimcima

Viteškog Kralja Aleksandra i Ujedinitelja

i sa snimcima prenosa Kralja-Mučenika iz Marselja u otadžbinu te sa poslednjim ispraćajima iz Splita, Zagreba, Beograda do Kraljevske zadužbine na Oplencu

Najelegantnije i tehnički najdoteranije izdanje

Cena Din 100.—

Naručuje se kod

JUGOSLOVENSKE SOKOLSKO MATICE LJUBLJANA — NARODNI DOM

Sokolske izložbe i muzeji

Predlog za zajedničko sabiranje predmeta za sokolske izložbe i muzeje — putem razmene

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, pojedine župe i sokolska društva, priredili su do sada više sokolskih izložbi, koje su, obzirom na broj i kvalitet izloženih predmeta, više ili manje dobro uspele. To su nam potvrdili mnogobrojni posetioци tih izložbi, a i stručna kritika dala je takav sud. I baš stoga, u ovom članku ukazaćemo na nove načine pomoću kojih možemo u buduću da priredimo još uspeliše izložbe, daleko veće i bogatije od dosadanih.

Pored raznih većih i skupocenih predmeta na ovim izložbama bile su izlagane sletске značke, razglednice, fotografski snimci, slike sokolskih domova, svečani sletски ilustrovani plakati, razne sokolske knjige, brošure, spomenice, časopisi i t. d., a izlagali su ih uglavnom savezna i župske uprave, a vrlo mali broj sokolskih društava i Sokola pojedinaca. Međutim poznato se zna, da veliki broj sokolskih društava, a još veći broj Sokola imaju u svojim arhivama odnosno u privatnim domovima lepe zbirke sličnih predmeta, koje u izložbenе svrhe niko do sada nije zatražio pa su tako ostali neupotrebljeni i do sada neiskorišćeni.

Da bi se ovo ubuduće otklonilo i da bi svi za izložbu pogodni predmeti bili upućeni tamo gde su im mesta i time prestali da budu »mrtvi kapital« mnogih sokolskih društava i članova Sokola, evo načina pomoću kojeg možemo ovo da ostvarimo.

Uredništvo Sokolskog glasnika trebalo bi u svojim brojevima da otvori novu rubriku »Oglasi sabirača sokolskih izložbenih i muzealnih predmeta« u koju bi Sokolski savez, župe, društva pa i pojedinci besplatno mogli da objavljuju, da raspolazu sa svojim predmetima, koje bi hteli da zamene s primercima kakvih u svojim zbirkama odnosno muzejima još nemaju.

Ukoliko bi oglašili ove vrste u Sokolskom glasilniku zapremili toli-

ko prostora, da bi njihovo štampanje u samome listu bilo nemoguće, u tom slučaju bi uredništvo Sokolskog glasnika te oglašje trebalo da štampa na posebnom i najjeftinijem papiru i da ih priključi svakom broju lista, u obliku i formatu »Kataloga« oglašja sokolskih i izložbenih predmeta. Za slučaj da besplatno štampanje tih kataloga Sokolski glasnik finansijski ne bi mogao da podnese, troškove bi imao da snosi Sokolski savez, župa, društvo, četa ili pojedinac, ili bi svi zajednički participirali, već prema tome od koga oglašje potiče.

Uprave Saveza, župa i društva imale bi da preuzmu na sebe tu dužnost, da, u cilju stvaranja što jačeg interesovanja za ovu stvar, imaju povremeno da priređuju sokolske društvene, župske i savezne izložbe, na kojima bi se delile uobičajene sokolske nagrade najboljim i najvrednijim sabiračima. Na ovaj način imali bi neobimne sabirače sokolskih propagandnih predmeta već sabirače fanatike, koji bi s razumevanjem vršili ovo delo, po Sokolstvu samo korisno. Ali obzirom da bi ti izložbeni predmeti na napred spomenuti način imali da prelaze iz uskog društvenog u širi župski pa i najširi savezni okvir, trebao bi Savezni prosvetni odbor da propiše i sastavi naročita uputstva.

Pri oceni i odluci svega ne gubiti iz vida i međusobnu povezanost jugoslovenskih Sokola sa Sokolima ostalih slovenskih zemalja, pa nastojati, da se ova akcija korisno prenese i van granica naše sokolske zajednice.

Pošto se ovde radi o akciji opšteg sokolskog i narodnog značaja i zamisao, a pisac ovih redova je samo u glavnijim potezima izneo prednju svoju zamisao, dalju reč imaju uprave Saveza, župa, društva i četa i mnogobrojni zainteresovani Sokoli.

Svi na posao! — Zdravo!

L. tić.

KNJIGE I LISTOVI

ING. KOSTA PETROVIĆ:

»SOKOLSKI STADION« BEOGRADU

Pisac našeg odličnog i velikog stručnog dela »Građevine za telesno vežbanje«, koje je naišlo na najlepší prijem i ocenu ne samo kod nas već i na strani, naročito u českoslovačkim sokolskim i stručnim krugovima, izdao je ovih dana — u izdanju Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Beogradu — i poveću studiju, pod naslovom »Sokolski stadion u Beogradu«, u kojoj tretira pitanje izgradnje velikog sokolskog stadiona u Beogradu, koji se ima da podigne.

Pitanje izgradnje ovog stadiona obuhvata jedan ceo kompleks drugih raznih pitanja, koji su u uskoj korelativnoj vezi s glavnim. Bez prethodnog i uporednog pravičnog rešenja svih ovih pitanja nije moguće uopće pristupiti ni samom glavnom, pitanju izgradnje samog stadiona. Da bi se svi ovi važni momenti, koji bitno zađiru u glavno pitanje, imali u vidu i prema njima izveo jedan precizan i detaljisan jedinstveni plan za realizaciju ovog velikog poduhvata, koji će iziskivati i golemu materijalnu sredstva, te da bi pak konačno rešenje ovog velikog problema i u pojedinostima i u svojoj celini moglo da zaista opravda sve uložene napore i da odgovori svim zahtevima modernog doba, i to za jednu dalju budućnost, u prvom redu zahtevima tehničkog karaktera u vezi sa svestranim modernim telesnim vaspitanjem, kao dalje i zahtevima s urbanističkog i estetskog gledišta, zatim sa zdravstvenog gledišta, s gledišta modernog uređenja saobraćajnih veza i t. d., i razume se, pri svemu tome i zahtevima jedne strogo racionalno vodene ekonomije u ulaganju materijalnih sredstava, koja bi imala da se u to uluže — svemu tome ovom svojom brošuram brat ing. Kosta Petrović dao je jedan praktički priručnik, jedan dragoceni vademezum, koji realno i dokumentarno upućuje na sve pojedinosti, koje će smisljeno i stručno provedene u svome definitivnom sklopu dati jednu željenu rezultantu — Sokolski stadion u Beogradu, koji ima da bude na ponos i trajnu korist svoj našoj zemlji — a koji bi, u vidu jednog velebnog narodnog parka predstavljao ujedno i velebnan spomenik Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, čije bi ime i nosio.

Ova studija, ilustrovana s mnogim slikama, koja je ranije izšla u nizu brojeva »Sokolske prosvete«, a sada zasebno oštampana, verujemo, da će naići na zaslužno zanimanje ne samo u sokolskim i ostalim redovima, koji se bave telesnim vaspitanjem, nego i u svim krugovima našeg društva kao i kod svih onih odlučujućih faktora, posebice u Beogradu, koji su pozvani da već jednom pristupe rešavanju ovog važnog pitanja i ostalih s njim u vezi, čije će što skorajnije ostvarenje značiti za našu zemlju jednu veliku i potrebnu kulturnu tekovinu i koja će uvelike pojačati prestiž naše zemlje na stranom svetu, gde se toliko polaže na telesno vaspitanje naroda, pogotovo kada smo otišli tako daleko, da imamo i naročito ministarstvo za telesno vaspitanje, naročiti zakon u tu svrhu i od skora i visoku školu telesnog vaspitanja. — č.

Hrvoje Macanović (Zagreb):

»OLIMPIJA 1936«

Poznat sokolski radnik, brat Hrvoje Macanović iz Zagreba, napisao je i dao u štampu svoju petu knjigu. To je prvo delo o olimpijskim igrama na našem jeziku, pod naslovom »Olimpija 1936«. Obuhvata 150 stranica, bogato ilustrovano sa 60 slika i 6 tablica. Donosi sve podatke o olimpijskim IV zimskim igrama u Garmiš-Partenkirhenu u XI letnjim igrama u Berlinu 1936 godine. Pisac je ove godine nekoliko puta u novinarskom poslu posetio velike građevine i borilišta na kojima će se održavati sjajne međunarodne utakmice, i to opisuje u svojoj knjizi uz tačan službeni raspored svih događaja, sve tehničke, stručne i opće raspise. Prikazuje cilj i načela modernih Olimpijada, istoriju, donosi priloge osnivača i vođa olimpijskog pokreta, tačan raspored modernih Olimpijada sa propisima za sve sportske grane, pregled svih dosadašnjih Olimpijada, rekorde i uspehe takmičara na olimpijskim igrama, opis gorastasnih olimpijskih borilišta i olimpijskog zimskog raja u Garmiš-Partenkirhenu, stručne podatke o svim natecanjima, koja će se održati za naslov olimpijskog prvaka 1936 godine, imenik svih članova Međunarodnog olimpijskog odbora C. I. O. i svih nacionalnih olimpijskih odbora, prikaz organizacije Jugoslovenskog olimpijskog odbora, praktične savete za putovanje na olimpijske igre, za nabavku ulaznica, za sve pojedinosti, članke istaknutih svetskih kapaciteta i drugo.

Ova je knjiga potrebna svakome, koji želi da poseti te igre, ili da ih preko navina i radija prati. Preporučamo tu knjigu. U pretplati je cena 30 Din. Narudžbe slati na brata H. Macanovića, Zagreb, Medulićeva ulica 18 a.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTVA I ČETA

Župa Celinje

TIVAT. — Utakmica u odbojci između društva Tivat i Zelenika. U nedelju 6. ov. meseca održano je takmičenje u odbojci između društava Tivat i Zelenika u Tivtu. Rezultati su sledeći: članovi Tivat-Zelenika: 15:11 15:6, 15:12 za Tivat; muški naraštaj Tivat-Zelenika 15:7 za Zeleniku, 15:7 za Tivat, 15:12 za Zeleniku. Članovi od obe strane dosta su uvežbani, te su ovoga puta pokazali vrlo lepu igru. Odeljenje društva Zelenika je vrlo dobro, ali ovoga puta nisu mogli doći do boljeg rezultata.

Muški naraštaj (Tivat) ovoga puta pokazao je odličnu igru. Sa svojom lepom igrom su zadivili prisutne, koji su s velikim interesovanjem pratili tok utakmice. Pred svojim protivnikom (članovi Zelenika) nisu niti malo popustili, te su se odlično borili spašavajući i najopasnije momente. U trećoj igri su bili slabe sreće, zbog nekih nesuglasica, što je donelo, da je došlo do gornjeg rezultata u korist protivnika.

Koliki je interes za ovu lepu i korisnu igru videlo se po poseti, jer je celo letnje vežbalište Sokolskog društva Tivat bilo puno.

Utakmice su sudio Kureš i Kavčić vrlo dobro.

Župa Ljubljana

LJUBLJANA. — Sokolska žalna svečanost na Taboru. Sokolska župa Ljubljana je priredila 9. oktobra na Taboru veličanstvo spominskog svečanost ob oblemici tragične smrti Prvega Sokola blagopokojnoga Viteškoga kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Velika dvorana je bila zasedena do zadnjega kotlička. Oder u dvorani je bil ves u črni in zelenju, v sredini pa je bil kip kralja Mučenika, katerega je obkrožalo 17 sokolskih praporov.

Žalni svečanosti so prisostvovali komandant divizije general Peter Nedeljković, general Jovanović, komandant 16. art. polka polkovnik Jovanović, načelnik štaba polkovnik Keler z velikim številom častnikov, podban dr. Majcen, českoslovaški konzul inž. Minjovsky, zastopnik francoskega kon-

Župa Skoplje

SKOPLJE. — Prvi sokolski prednjački tečaj za članice i starije naraštaje pri župi Skoplje. Načelnštvo župe u svojim nastojanjima da sprovede u delo onaj deo svoga programa, koji se odnosi na odgoj i spremanje prednjaštva, održalo je u međuvremenu od 1 do 16 septembra tek. god. prednjački tečaj za članice i starije naraštaje. Prvi svoje vrste u župi, tečaj je pobudio veliko interesovanje kod svih društava na teritoriji župe Skoplje, i ona su poslala svoje kandidatkinje, tako da je na tečaju bilo 29 slušalaca iz društava: Prizren, Priština, Vučitrn, Skoplje-Matica, Stip, Skoplje I, Kumanovo, Skoplje II, Kocane, Sv. Nikola i Veles.

Voda ovog prvog prednjačkog tečaja bila je sestra Jovanka Pajić, župska načelnica.

Na tečaju predavalo se je sledeće: proste vežbe (13 čas.), vežbe sa spravama (5 čas.), narodna kola i ritmika (6 čas.), praktičan rad (15 čas.) — predavač sestra načelnica Pajić; metodika (2 čas.), vežbe na spravama (10

čas.), mestni načelnik dr. Vladimir Ravnihar, bivši podban dr. Pirkmajer, dvorna dama Franja Tavčarjeva, poštini direktor dr. Vagaja, prosvetni šef prof. Breznik, narodna duhovnika dr. Šorli in župnik Janko Barle ter številni zastopniki Sokolstva, raznih nacionalnih društva in korporacij.

Žalno svečanost je otvorila godba Sokola I z žalno koračnico, nakar je imel krasen nagovor o kralju Vitezu prvi podstarosta SSKJ br. Engelbert Gangl. Sokolski pevski zbor je zapel čuvstveno »Slava Tebi kralju Mučeniku«. Br. Viktor Markič je nato recitiral Strniševu »Naš kralj je umrl«, ki je privabila mnogim solze v oči. Globoko je pretresla srca vseh Beethovenova žalna koračnica in pa dramski prizor »Na Oplenca«, ki so ga izvajali člani viškega Sokola. Ko so pevci še zapeli »Jugoslavenski zavet«, je sestra Dana Klavorova recitirala Željeznove »Viteškemu kralju«, potem pa je župni prosvetar br. Janez Pohare imel daljši govor o kralju Aleksandru kot Sokolu. Ž državno himno je bila pietetna svečanost Sokolstva zaključena. Čuvajmo Jugoslavijo!

Sožalne brzjavke je prejela župa od bratske Československe Obce Sokolske in podstaroste ČOS br. Josipa Truhlača. — at.

Župa Sarajevo

TURBE. — † Brat Dušan Gaković. Nakon teške bolesti preminuo je u Kruševcu 7. o. m. u 50 godini života brat Dušan Gaković, šumarski savetnik te osnivač i starešina Sokolskog društva Turbe.

Pokojni brat Gaković spadao je u red one braće, koji su sokolovali i u najtežim vremenima naše prošlosti i nosili na sebi krst mučeništva onoga doba. Malo je onih koji to znadu, jer je on, očišćen skromnosti i radosti, bio po svojoj prirodi očelicevoj i prozetoj svojim Sokolstvom neprijatelj svih reklama i izbegavao sve, što čini prazan efekt, nego je jedino u tihom, skromnom, žilavom i sistematskom radu video put ostvarenju svih naših težnja.

Gubimo u pokojniku dragog brata i vođu.

Slava mu i večan spomen!

čas.), strojeve vežbe (7 čas.), sprave i vežbališta (2 čas.) — župski načelnik br. ing. Vojislav Pajić, šef ložionice Hamris; organizacija i administracija (4 čas.), javne priredbe (2 čas.) — Radovan Jovanović, I zam. načelnika; Tiršov sistem (2 čas.), odbojka (4 čas.) — Panta Polenaković, II zam. načelnika; sokolska misao (3 čas.), istorija Sokolstva (4 čas.) — Mirko Jovanović, župski prosvetar; taborovanje (2 čas.), trezvenjaštvo (1 čas.) — Velja Popović, dir. Var. finan. direkcije i član TOZ; laka atletika (8 čas.) — Milutin Pavićević, učitelj i član TOZ; anatomija, fiziologija, higijena i prva pomoć (6 čas.) — dr. Nikola Andonović, zdravstveni referent i član TOZ; skupine i različenosti (2 čas.) — Borko Bogojević, član TOZ; muzika — čitanje i poznavanje nota (4 čas.) — Velimir Putnik, tambur mažor vojne muzike. Svega 112 časova.

Tečaj, koji je bio zasnovan na internatskoj osnovi, ispunio je sva očekivanja i dao je odlične rezultate. Predavanja su redovno počinjala svakog dana u 7, a trajala su do 12 časova; po podne od 14 do 17 časova.

KRONIKA

»Mlada Bosna« seća se dvadesetogodišnjice travničkog veleizdajničkog procesa. U danima od 4 do 8 o. m. proslavilo je u Beogradu predratno društvo nacionalista iz Bosne nazvano »Mlada Bosna« 20 godišnjicu osude u travničkom veleizdajničkom procesu. Dne 4 služena je pomen misa u katoličkoj crkvi Isusa Kralja za pokojne nacionaliste Luku Jukića, Ivana Endlihera i Rudolfa Kržeta. Nakon pomena održan je drugarski sastanak starih nacionalista u velikoj sali Narodne odbrane, kojem su učestvovali među mnogim gostima još i branitelji u travničkom procesu advokat Danilo Dimović iz Zagreba, pomoćnik ministra prosvete g. Đoka Kovačević, za Narodnu odbranu gen. sekretar Uroš Bjelić i prof. Mile Pavlović te predstavnici drugih beogradskih društava. Sastanak je otvorio Kamenko Milošević, koji je u markantnim crtama prikazao istorijat omladinskog pokreta »Mlada Bosna«. Oko 11 časova priredjen je pomen u beogradskoj džamiji za pokojne žrtve muslimanske veroispovesti. Po podne učesnici sastanka pošli su na Avalu na grob Neznanoz Junaka, a 5 o. m. posetili su Oplenac, da se poklone senama Velikih Kraljeva.

† Akademski kipar Alojzije Gangl. U sredju 2 o. m. preminuo je nakon kratke bolesti u Pragu Alojzije Gangl, jedan od naših najstarijih kipara, stric I zam. starešine našeg Sokolskog saveza brata E. Gangla. Pokojnik je spadao među najistaknutije kipare starije slovenačke vajarске generacije. Bio je veoma cenjen ne samo u našoj zemlji, nego i u bratskoj Českoslovačkoj. Radio je sve do svoje smrti pa će njegova umetnička ostavština biti bogata na delima. Mnogo njegovih radova nalazi se po raznim našim gradovima, od kojih valja spomenuti spomenik pesnika Valentinu Vodniku u Ljubljani, spomenik istoričara Valvasora i dopisni kip pesnika dr. Franca Prešerna u Ljubljanskom muzeju te figure tragedije, komedije, muzike i genija nad pročeljem Narodnog pozorišta u Ljubljani. U Đakovu, nad ulazom u čuvenu Štrosmajerovu katedralu, nalazi se velik kip Isusa, koji je također njegov rad.

100-godišnjica Kolegija u Slav. Požeži. Ovih dana proslavice stogodišnjicu svog postojanja i plodnog rada biskupskog kolegija u Slav. Požeži, koji je osnovao biskup zagrebački Aleksandar Alagović, veliki rodoljub i dobrotvor sirotinje. On je svojim ge-

stom — osnivanjem kolegija — još pre Gaja i Ilireca praktički pokazao svoj nacionalizam. Do danas je kroz kolegij prošlo preko 7000 pitomaca, među kojima su se nalazili i mnogi, koji su u javnom životu kasnije zauzimali važne položaje. Među njima bilo je kasnijih književnika, političara, sveštenika i profesora.

100-godišnjica smrti komponista Vincenca Belinija. Dne 23 septembra navršilo se je 100 godina od smrti Vincenca Belinija, klasika italijanske opere, koji je umro 1835 u blizini Pariza u svojoj 34 godini. Ovaj popularni komponista rodio se je u mestaneu Katania na Siciliji. Pokazavši velik talenat za muziku pošao je ne konservatorij u Napulj, gde su mu bili učitelji Cingarelli i Tritto. Prve njegove kompozicije bile su nabožnog i instrumentalnog karaktera, ali je već 1825 završio svoju prvu operu »Adelson i Salvini«, koja je upozorila na nj muzički svet. Naredne godine komponira operu »Bianka i Fernando«, koja je postigla tako golem uspeh, da je bio angažovan na čuvenoj milanskoj Skali. Od ostalih još danas izvedanih opera valja spomenuti njegove »Pirate« i »Normu« te poslednju njegovu operu »Puritic«, koju je završio skoro uoči svoje prerane smrti.

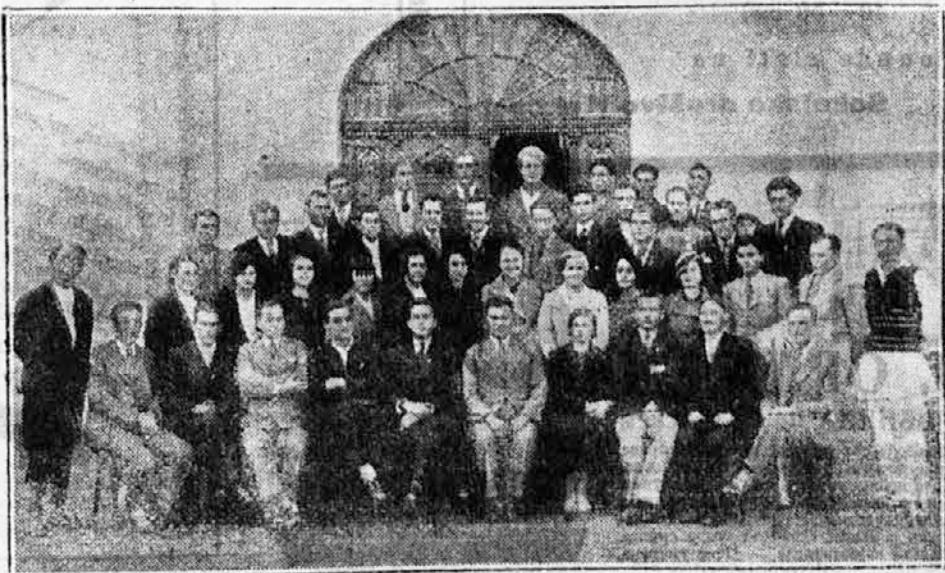
Razne kulturne vesti. U Kolinu, rodnom gradu dvojice velikih čeških pesnika Mahara i Legera, osniva se muzej u kome će biti sakupljene sve uspomene na ovu dvojicu velikih slavnova industrijskog Kolina.

Českoslovačka javnost seća se ovih dana 200-godišnjice smrti velikog slikara Jana Brandla, čiji se radovi nalaze u mnogim crkvama Češke, i koji radovi važe kao velika umetnička dela visokog kvaliteta. I po mnogim galerijama nalaze se njegove slike, koje se veoma cene.

Ove godine seća se Česko Kraljevsko naučno društvo u Pragu 200-godišnjice rođenja prvog velikog češkog slaviste Fortunata Duriha.

U Parizu preminuo je udaren od kapi senator Anri de Zuvenel u svojoj 59 godini. Anri de Zuvenel započeo je svoju karijeru kao novinar; u tom je svojstvu kao uvodničar »Tama« stekao velik ugled. Obavljaio je razne važne funkcije, više puta je bio ministar, poslanik i t. d.

Ovih dana slavi šezdesetogodišnjicu svog života i 35-godišnjicu umetničkog rada najbolji ruski glumac Vasilij Ivanović Kačalov, dugogodišnji član Hudožestvenog teatra, a sada član umetničkog akademskog pozorišta u Moskvi. Godine 1900 došao je iz malog provincijskog pozorišta u Moskvu i nakon nekoliko pokušaja bio je primljen u redove članova Hudožestvenog teatra. U to vreme odigrao je pored nebrojnih manjih uloga preko 50 velikih uloga, u kojima je pokazao svu veličinu svog vanrednog glumačkog talenta.

Sa sednice zbora društvenih i četnih načelnika i načelnica župe Skoplje, održane 29 IX 1935 god. u Skoplju

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

Praznikom i nedeljom se je radilo samo pre podne, dok su po podne tečajke imale prilike da se pod vodstvom župske načelnice s. Jovanke Pajić, upoznaju sa znamenitostima Skoplja i važnijim humanim privrednim i prosvetnim ustanovama. Vredno je podvući veliko interesovanje i pažnju, kojom su tečajke pratilo predavanja, interesirajući se za svaku sokolsku disciplinu kao i za idejni deo svih predavanja. Na ovaj način tečajke su se solidno spremile za buduće sokolske prednjačice i vaspitačice.

Ovim tečajem načelnštvo župe dalo je nov pravac u vaspitanju naše ženske omladine, i usmerilo ga tako, da kroz određen razmak vremena Sokolstvo u župi Skoplje dođe u takav položaj i mogućnost, da celokupni rad sa ženskim kategorijama kako u društvima, tako i u samoj župi, bude u rukama članica. Pred ženska odeljenja moraju doći žene članice, muškarci treba ispred njih da se uklone. Mora doći do potpunog izražaja realizovane načela: »žena u Sokolstvu vaspitava ženu, a muškarac muškarca«. Samo takvim radom povećaće se ženske kategorije, koje će povesti spremne i sposobne prednjačice.

Načelnštvo župe s puno optimizma i nada očekuje od svršenih tečajki, da zatakasu sokolsku žensku omladinu, i da je prikupe u vežbaonice.

U ponedeljak 16 IX tek. god. u 17 časova u prisustvu načelnika Prosvetnog odeljenja Kraljevske banske uprave g. Ljubomira Aleksića, koji je posetio tečaj, načelnik župe br. ing. Vojislav Pajić zaključio je tečaj lepim govorom, u kome je istakao značaj saradnje Sokolstva i škole, podvlačeći, da se uzajamno nadopunjuju, ističući radost što je i g. Aleksić prisutan svečanom trenutku — zaključujući tečaja.

Istoga dana navečer u 20 časova, načelnštvo župe priredilo je predavačima i tečajkama oproštajnu večeru. Posle večere br. Pajić, župski načelnik pozdravio je sve prisutne. Obraćajući se tečajkama, izneo je svu lepotu i zadovoljstvo sokolskog vaspitavanja, pozivajući ih da po povratku u svoja društva i dalje produže sokolski posao samo intenzivnije i oduševljenije. Posle toga župska načelnica, vodnica tečaja, sestra Jovanka Pajić, predala je tečajkama uverenja o svršenom tečaju i po knjigu poklon načelnštva župe.

Nakon toga nastala je pesma i igranka. I tako je načelnštvo župe svršilo koristan i neopohodan sokolski posao.

SKOPLJE. — Sednica zbora društvenih i četnih načelnika i načelnica s teritorije Sokolske župe Skoplje. U nedelju 29 IX t. g. bio je u župskom sokolskom domu sastanak zbora načelnika i načelnica. U prisustvu brata inž. Nikole Vozarčića, starešine župe i br. inž. Radula Radulovića, člana uprave Saveza SKJ, sednicu je otvorio br. inž. Vojislav Pajić, župski načelnik. Posle pozdrava pretsedavajući brat inž. Pajić komemorirao je pokojnu Sokolicu s. Danicu Ilić, i zam. načelnice Saveza SKJ, koja je 4 septembra preminula u Beogradu, pozivajući sve prisutne da joj odadu poslednju poštu.

Pošto je izabran zapisničar i dva overača zapisnika pretsedavajući je dao reč bratu inž. Vozarčiću, starešini župe, koji je u podužem govoru pozdravio načelnike i načelnice, ističući radost što su došli na sednicu zbora da reše pitanja, koja su u vezi s telovežbenim radom društava u toku drugog polugoda. Apelovao je na sve prisutne, da se po povratku u svoja društva intenzivnije i energičnije zauzmu da sokolski posao teče življim tokom. Završetak govora brata inž. Vozarčića bio je toplo pozdravljen. Kako je dnevni red sednice bio blagovremeno dostavljen svima društvima i četama, to se odmah prešlo na njega.

U kratkim potezima izložio je župski načelnik brat inž. Pajić dosadašnji rad načelnštva župe, od dana prijema dužnosti — od 24 aprila pa do 29 septembra. U međuvremenu, od maja meseca pa do danas načelnštvo je svršilo sledeće sokolske poslove: od 8 do 29 maja priredilo je tečaj za nastavničke obaveznog vaspitanja s ispitima, koji su uspešni; 7 i 8 juna održalo je župske prednjačke ispite. Od 11 do 18 juna, na molbu Sokolskog društva u Bujanovcu, priredilo je društveni prednjački tečaj. Ove godine župske utakmice za prelazne darove održalo je 29 juna, a istoga dana uveče priredilo je reprezentativnu telovežbačku akademiju na stadionu S. K. »Gradanski«. U svome radu načelnštvo župe staralo se je da bude stalno u ličnom kontaktu s društvima, pa je u tom cilju prisustvovalo javnim nastupima društava, korigirajući na licu mesta i dajući instrukcije za rad. Takvo delovanje načelnštva župe dalo je vidne rezultate. Na taj način uspešno se je da se obidu 20 društava. Od 1 do 16 sept. 1935 god. održan je prvi župski tečaj za članice i starije naraštaje, koji je dao odlične rezultate. Posle toga brat inž. Pajić pročitao je detaljan i iscrpan izveštaj sa sleta bugarskih Junaka u Sofiji, na kome je i naša župa uzela učešća sa 372 Sokola-Sokolice. Iz izveštaja se vidi, da je naša župa dostojno reprezentovala Južnu Srbiju, i bila je relativno jedna od najboljih župa na sletu. Izveštaj je bio jednodlasno primljen od prisutnih. Tako i izveštaj načelnštva o dosadašnjem radu. Posle toga brat inž. Pajić izvestio je zbor, da će načelnštvo župe održati u toku II polugoda: prosvetno-prednjački tečaj za članove društava i tečaj za vode sokolskih četa. Po predlogu načelnštva župe o održavanju župskih utakmica, dece, naraštaja, članova i četa u Skoplju u godini 1936, razvila se živa diskusija, posle koje je zaključeno: da se župske utakmice za prelazne darove pred odlazak na slet u Suboticu održe u Skoplju 1936 god. Prva tri plasirana odeljenja idu na savezne utakmice u Suboticu. U vezi s utakmicama i odlaskom na slet u Suboticu rešeno je, da će se na slet pustiti samo članovi i članice onih društava, koja budu poslala najmanje samo jedno odeljenje na župske utakmice u Skoplju 1936 god. iz kategorija, koje u društvu postoje.

Brat inž. Pajić obavestio je zbor, da će naša župa učestvovati na varšavskom sletu s 2 vežbača i 2 vežbačice. Nadalje je zaključeno, da se u toku 1936 god. pri načelnstvu župe u Skoplju održe: prosvetno-prednjački tečaj za članove, članice i vode sokolskih četa; plivački tečaj s utakmicama na Vardaru kod Hanrijeva i da se po društvima kao i od sada drže tečajevi, samo intenzivnije i energičnije. Posle toga rešeno je da se ispitni za župske i društvene prednjačke drže dva puta godišnje i to: u proleće i na jesen u Skoplju. Nakon ovoga podvukao je brat Pajić potrebu i značaj urednog administriranja župe s jedne i društva i četa s druge strane. Pozvao je prisutne da na to obrate potrebnu pažnju. Načelnici i načelnice društava i četa, zamolili su načelnštvo župe, da što češće posećuje društva i čete i da iz na terenu — na licu mesta — upućuje u posao i daje direktive. Načelnštvo župe sa zadovoljstvom je primilo k znanju tu želju i obećalo je, da će je ispuniti u koliko mu budu dozvoljavale materijalne i vremenske mogućnosti.

Brat inž. Pajić izvestio je nadalje, da je zbor župskih načelnika i načelnica, uprava Saveza i godišnja skupština Saveza SKJ odobrila održavanje pokrajinskog sleta u Skoplju 1937 god. — u vezi s 25 god. kumanovske bitke. Brat Pajić podvlači, da je Sokolstvo na Jugu dužno da se pridruži toj velikoj nacionalnoj manifestaciji, čime bi se odužilo palim borcima za oslobođenje Južne Srbije. Zbog toga predlaže, da se održi pokrajinski slet, ali bez utakmica. Zbor je aklamacijom primio predlog br. Pajića, koji je posle toga stavio do znanja načelnicima i načelnicama, da je posao oko spremanja jednog sleta razmera koji će imati ovaj, potreban veliki trud ne samo članova načelnštva župe, već mnogo više načelnika društava i četa. Povodom ovog pitanja razvila se debata, u kojoj su načelnici i načelnice izlagali svoje poglede, kako i šta da se vežba na sletu. Zaključeno je, da se slet održi na Viševdan 1937 god. u Skoplju bez utakmica, i da vežbe, koje će se izvoditi, odišu naročitim duhom i karakterom ovih krajeva. Pošto je dnevni red zbora bio iscrpljen, brat inž. Pajić zaključio je sednicu, ističući radost načelnštva župe što su rešeni bratski i srdačno sokolski poslovi, pozivajući sve načelnike i načelnice da izruče pozdrav načelnštva župe vežbačima svojih društava.

čica. Nadalje je zaključeno, da se u toku 1936 god. pri načelnstvu župe u Skoplju održe: prosvetno-prednjački tečaj za članove, članice i vode sokolskih četa; plivački tečaj s utakmicama na Vardaru kod Hanrijeva i da se po društvima kao i od sada drže tečajevi, samo intenzivnije i energičnije. Posle toga rešeno je da se ispitni za župske i društvene prednjačke drže dva puta godišnje i to: u proleće i na jesen u Skoplju. Nakon ovoga podvukao je brat Pajić potrebu i značaj urednog administriranja župe s jedne i društva i četa s druge strane. Pozvao je prisutne da na to obrate potrebnu pažnju. Načelnici i načelnice društava i četa, zamolili su načelnštvo župe, da što češće posećuje društva i čete i da iz na terenu — na licu mesta — upućuje u posao i daje direktive. Načelnštvo župe sa zadovoljstvom je primilo k znanju tu želju i obećalo je, da će je ispuniti u koliko mu budu dozvoljavale materijalne i vremenske mogućnosti.

Brat Pajić izvestio je nadalje, da je zbor župskih načelnika i načelnica, uprava Saveza i godišnja skupština Saveza SKJ odobrila održavanje pokrajinskog sleta u Skoplju 1937 god. — u vezi s 25 god. kumanovske bitke. Brat Pajić podvlači, da je Sokolstvo na Jugu dužno da se pridruži toj velikoj nacionalnoj manifestaciji, čime bi se odužilo palim borcima za oslobođenje Južne Srbije. Zbog toga predlaže, da se održi pokrajinski slet, ali bez utakmica. Zbor je aklamacijom primio predlog br. Pajića, koji je posle toga stavio do znanja načelnicima i načelnicama, da je posao oko spremanja jednog sleta razmera koji će imati ovaj, potreban veliki trud ne samo članova načelnštva župe, već mnogo više načelnika društava i četa. Povodom ovog pitanja razvila se debata, u kojoj su načelnici i načelnice izlagali svoje poglede, kako i šta da se vežba na sletu. Zaključeno je, da se slet održi na Viševdan 1937 god. u Skoplju bez utakmica, i da vežbe, koje će se izvoditi, odišu naročitim duhom i karakterom ovih krajeva. Pošto je dnevni red zbora bio iscrpljen, brat inž. Pajić zaključio je sednicu, ističući radost načelnštva župe što su rešeni bratski i srdačno sokolski poslovi, pozivajući sve načelnike i načelnice da izruče pozdrav načelnštva župe vežbačima svojih društava.

BEROVO. — Osvećenje sokolskog doma. U subotu 21 IX t. g. izvršeno je, u prisustvu izaslanika Ni. Vel. Kralja Petra II i ostalih izaslanika i pretslavnika kulturnih društava i ogromne mase naroda iz sreza Mačskog, svečano osvećenje novopodignutog sokolskog doma u Berovu. Svečanost osve-

ćenja doma protekla je u najlenšem redu i ostavila je na prisutne odličan utisak sokolske snage i moći njene organizacije. Posle održane svečanosti muzika 29 p. puka svirala je narodna kola, koja su igrali svi prisutni, dajući na taj način oduška svoje radosti i razdražanosti.

Istoga dana naveče priredena je u čast osvećenja doma svečana akademija, na kojoj su nastupile sve kategorije. Solidno spremanje i lepo izvedene, vežbe su ostavile dobar utisak na sve gledaoce, koji su srdačno i toplo pozdravljali svaki odvežbani sastav. Naročito su uspele vežbe »Peračice« — ženska deca, »Biljana platno beleše« — članice i »Život u sumi«, ritmičko baletska kompozicija. Sve su vežbe bile izvedene uz pratnju muzike.

Moralan i materijalan uspeh kako akademije, tako i osvećenja doma bio je iznad svakog očekivanja. Organizacija i disciplina prilikom svečanosti bila je na dostojnoj visini. Valja istaći i pohvaliti ogromne napore i iskreno sokolsko zauzimanje uprave društva, koja je podigla dom iz svojih sopstvenih sredstava bez ikakvog duga. S osobitom radošću se konstatuje, da Sokolsko društvo u Berovu požrtvovano i energično radi na širenju i učešćivanju sokolske misli.

P. P.

Župa Split

DUGIRAT. — Javna vežba. Dne 6 o. m. priredilo je mesno Sokolsko društvo svoju javnu vežbu, koja je u svakom pogledu uspeła. Iako su vremenske prilike bile više nego nepovoljne za izletnike, to je ipak odaziv gostiju iz Splita i Supetra bio znanat i oni su uspehu ove javne vežbe mnogo doprineli.

Lepo letnje vežbalište Sokolskog društva Dugirat bilo je ukusno okićeno mnogim jugoslovenskim i ostalim slov. zastavama naroda, borovinom i raznim nacionalnim natpisima, tako da je mali Dugirat bio sav u nekom svečanom raspoloženju. U 14.30 sati prošla je povorka dugoratskog članstva u susret braći gostima iz Splita kroz mesto, pevajući narodne i sokolske pesme, a na povratku pod veselim zvucima Sokolske muzike iz Splita s lepim brojem izletnika.

Javna vežba počela je u 16 sati. Prva vrlo uspeła tačka muške i ženske dece pobrala je lep aplauz. Naši mališani mnogo su se svideli. Za njima su nastupile kategorije muškog naraštaja, članstva s beogradskim prostim vežbama, starije braće s vežbama s batina, ženska deca s vencima. Vrlo lepa i najuspešnija je bila 4 tačka (vežbe odeljenja na spravama: razboj, vratilo, konj i odbojka). Pojedinci su pokazali nekoliko vrlo uspešnih sastava,

osobito na vratilu, dok je naraštaj pokazao mnogo elegancije u teškim vežbama na konju. Tačke su se redale brzo jedna za drugom, pratnja muzike bila je odlična, a kategorije disciplinovane i izučene. Sve su tačke izvedene na opće zadovoljstvo brojne publike. Po završenoj vežbi braća su se u veselom raspoloženju i uz neprestano klicanje Jugoslaviji, Kralju i Slovenstvu i sviranje muzike povratila svojim domovima. Uspeh ove javne vežbe marljivim i agilnim članovima Dugoratskog Sokola neka bude najbolja zahvala i poticaj za daljnji rad.

Župa Tuzla

BEGOVHAN. — Polaganje temeljnog kamena za društveni dom. Sokolsko društvo Begovhan osvetilo je dne 29 septembra temeljni kamen za svoj dom.

Svečanom polaganju kamena prisustvovali su delegati bratskog društva Zepča i Zavidovića, a kumovao je g. Živojin Ilić, sreski načelnik iz Zepča. Blagoslov je izvršio pravoslavni sveštenik br. Gojko Ristić iz Zavidovića, a ispred muslimana imam matičar Hadžomerović Nezir iz Zepča.

Najpre je starešina br. Miro Prager pozdravio prisutne i zahvalio se kumu g. Živojini Iliću na pažnji koju je ukazao pri početku gradnje ovog doma, a zatim je govorio o velikom značenju i potrebi ovog doma, koji se počeo graditi, te koji će služiti vaspitanju omladine u telesnom, moralnom i nacionalnom pogledu. Svoj govor završio je poklicima Ni. Vel. Kralju Petru II i Kraljevskom Domu. Nakon burnog klicanja glazba je otvarala državnu himnu.

Tada je sveštenik br. Ristić obavio blagoslov kamena temelja, održavši pri tome vrlo lepi prigodni govor. Zatim je održao također lep govor g. Ilić, koji se među ostalim zahvalio svima koji su svojom obilnom pomoći omogućili gradnju ovoga doma. Na koncu je pozvao omladinu da se sakupi u čvrste sokolske redove i da čvrsto poradi na unapređenju Sokolstva.

Društvo je bilo pozvalo i katoličkog župnika iz Zepča velečasno g. Bauera, ali je isti odgovorio da ne može prisustvovati i dati blagoslov pri polaganju temeljnog kamena, jer da ne može doći u kontakt s višim crkvenim vlastima, pošto mu je to kasno javljeno.

Na svršetku svečanosti br. starešina svima se zahvalio na posetu i u ime društva uputio brzoprijavni pozdrav Dvorskoj kancelariji s izrazima sokolske vernosti i ljubavi prema našem starešini Njezovom Veličanstvu Kralju Petru II.

Oglašujte u »Sokolskom glasniku« !!!

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

u Ljubljani

registrovana zadruga s ograničenim jamstvom

opskrbljuje u smislu čl. 2 svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepsčinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našega Sokolstva. Izdaje i raspisava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije

Prodaja odora sviju kategorija

Naslov: Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana, Narodni dom
Poštansko čekovni račun Ljubljana: 13.851
Telefon broj 25-43

Zahtevajte cenik!

Jasip Jug - Karel Strahovnik

izdelovanje telovadnega orodja

ŽALEC — DRAVSKA BANOVINA

Postrežba točna in solidna
Znižane cene! • Zahtevajte cenik!

205-38

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga s o. z.
Ljubljana
Franciškanska 6

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige v enobavnom i večbavnom tisku. Brošure in knjige v molih in najvećih nakladah. — Časopise, proračune, vobila, jedine liste, plakate. Oksuna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. — Šolski zvezci za osnovne, meštanske in srednje škole. Risanke, dnevnik, beležnice in lepospisnice.

Naročila sprejema tudi podružnica knjigarne v Mariboru polata banovinske hranilnice

Širite Sokolsku štampu

»Sokolski glasnik«, »Soko«, »Sokolsku prosvetu«, »Sokolsko selo«, »Sokolić« i »Našu radost!«

TREBAMO u polovnom ispravnom stanju:

jednu Es-klarinetu,
dve B-klarinete (visoki štimung),
jedan veliki huban (70—80 cm) i
jedan par turskih činela (veličine 40—50 cm)

Ponude slati na

Sokolsko društvo Vinkovci

J. ORAŽEM

РИБНИЦА на Долењском

Izrađuje sve sokolske vežbaće sprave, opreme čitavih vežbaonica, sokolskih domova, škola, vojске i morijarije, letnjih vežbaonica i kumovskih, potrepština za laku atletiku, sprave za kućnu gimnastiku i bašnje. Odnalja stare sprave. Izrađa najsolidnija. — Cene umerene.

KLISARNA ST. DEU

KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAČ